

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

och Källare, samt et wisterhus öfwer en behållen
brådebbd, är til salu, tillika med en trågårdes-
bage, m. m. Den som är hågad, anlite ägar-
ren, boende näst intil affsedade Rustmästarens,
Nils Klingborg.

Mot hyra utbiudas til nästa Michaelis tid
följande rum, nämligen 4 stycken öfverrum,
et par större, det ena tapetseradt, och et par
mindre dito, samt et kök, allesamman belägne
utom Drottninge-porten: Borgaren och Sv-
karen, Pehr Swensson på Sille-gatan, öfver
underrättelsen.

Likaledes är öfverwäningen i Mamsel Lund-
hus til näste fardag ledig.

En post-wagn med fur öfwer, är til salu-
priset nämner Tygskrifwaren Essen, på Artilleri-
ri-Tyg-Contoiret wid Kronhuset.

En eke-swarfswestol med alt tillbehör är til
salu; närmare underrättelse fås hos Waktmä-
staren Notander wid Lands-Contoiret.

Om någon kuisst äskundas til Stockholm, an-
måler sig en hos Järndragaren, Olof Anders-
son, på Kyrko-gatan, under Skogen.

På Tryckeriet erhålles Utdrag ur Ostindiska
Journalen, som fördes under sednare resan med
skeppet, Prins Carl: nyheten går på rim, och
betalas med 2 öre S:mt.

* * * * *
* * * * *

Göteborgska Becko-bladet.

Lördagen, den 1 September, 1764.

Fortsättning öm Städer.

Wår Philosoph får vidare fort, och säger 4)
Les Villes sont le gouffre de l'espe-
ce humaine. Au bout de quelques gene-
rations les races perissent ou degenerent;
il faut les renouveler, et c'est toujours
la Campagne, qui fournit a ce renouvel-
lement. Detta har sin grund i det föregående,
de, men säger dock ännu mer. Stads-slågter-
na gå snarare ut, än det sker på landet. Mais
treffer kunna wäl finnas i det gröna, men de
hafwa egenteligen sit tilhåld i städerna: dessa
djuren yngla wäl underfundom, men fortplan-
ta icke på det wis, som borde ske. Wåre
Stadsbwar lefwa mer ogifte, än Landboar;
och under sin ledighet skåma de flera ägten-
skaps-
ämnen. Gifwa de sig, och upföda söner; så lö-
pa desse altför ofta bes; så at de, wid manliga
åren, äro odugelige til hjonelag. Nog af, st-
M m Ver

derna skola ärligen hafwa sin ersättning ifrån landet. Deras sjöfart, och handtverks-hus skola hafwa alla år hjelp ifrån bygden; och det är genom desse canaler, som så många gå utur Riket. Pigor och drångar förskrifwas från samma ort; och jag har länge undrat, hwar städernas barn äro til finnandes: ty de försvinna.

Får jag nu lof, at lägga en enda omständighet til? Nå jag nämna den faran, som städerna äro underkastade? Desse göma likwål omverderfågeligens Rikets ågodelar. De innehålla mer än de äga; hwarföre skola de då vara så bygde, at en enda eldgnista, som wårdslöst handteras, kan i hastighet göra hela samhällen olyckeliga? Där måste vara stora anstalter til at förebygga, och ännu större at mota, sådana wädliga tillfällen; och icke desmindre blir förkusten ofta så stor, at den i långa tider ej uprättas.

Skal man nu fråga efter den nytta, som städerna göra häremot; så torde mången tänka, at den består i handel och handa-slögder; men jag wet icke, om så är. Nog tror jag, at Amsterdam, Hamburg och Lübeck, med andre slike, hafwa en så fördelagtig handel, at deras Inbyggare blifwa förmögne därigenom, utan landets kostnad; men om det sker så hos oss, blir en annan fråga. Jag skulle tänka, at i samma mån, som wi blefwe klokare, blefwo desse fattigare. I gamla tider prälade desse med våra häfwoor; jag önskar, det skeddde icke ännu. När gamle Schell-

vis

vis handlade här, så satte han pris på våra waror, äfwen såwål som på sina; och ho kan försäkra oss, at det nu går bättre? Betalar en Holländare, eller Angelsman, järnet så dyrt, som en Swensk Bonde? Men låt vara; det är dock icke i städerna, utan på landet, som den mest nationale handelen drifwes. Och hwad handa-slögderna angår; så påstås, at de bättre och med större båttnad kunde drifwas på landet, än i städerna.

Herrar Stadsboar! Jag är af den tanken, at detta skal falla eder i smaken: jag tror, om i besinnen eder, finnen i, at just edert stads-lefwerne är obehageligt, och skadeligt för eder sjelfwe. Men jag ber, at i ej förhasten eder. Wi kunne fara wilse i våre tankar, och när wi hafwe en god borgelig wälmening; så bör war swaghet ursäktas. Söke ingen, at utdöma städerna: ty jag kan aldeles icke bifalla det, för et par wigtiga ordsaker.

1) Om städernas Inbyggare gingo af; så skulle ingen kunna upwåga Landtmanna-girigheten. En morck smör kostade en gång en plåt, och strax började Landtmannen räkna 50 plåtars årtig inkomst af en to. De Handlande twungo honom, at inom 14 dagar sälja marken för 2 Dal. Rent; men köpet på korna, och fölgagteugen på wpar, blef likwål odrågeligt. Nu ser jag i hoppet, at de samme, genom det de förskrifwa kött, äfwen falla detta priset. Så länge landet ej kan försä städerna med nödtorftig föda, äro desse

omistelige, ehuru Borgeffapen äro stundom Un-
gesska: ty säge hwad man wil, de älska den, som
föder dem. Men skulle det wara illa gjordt, om
Landtmannen finge betala dubbel accis för all
den spannemål, ost, humle, m. m. som han köper
i städerna, och borde kunna afståta til deras In-
byggare. Doch nej, inga nya bördor.

2) Men det jag i synnerhet borde anföra til
städernas försvar, är, at om de dömdes ut, så
miste wi wåre Bönder. Detta behöfwer före-
klaring, är doch tydeligt. Jag erkänner, at en
del Frälsemän äro de förträffeligaste äkermän.
Deras förbättringar och upodlingar förtjena her-
der och beröm. Men må jag säga: så hafwa
tilfälle, at göra dem något efter? Deras till-
gång til dagswerk fetar andre. Städernas In-
byggare äro näst dem de endaste dugelige Bön-
der, jag wet. Så mycket mig är bekant, ser
man långt frodigare ångar och åkrar wid städer-
na, än på landet. Moraser förwandlas i bår-
vande fält; och de magraste moar och sandhögar
göras feta: stengryten bytas i lustgårdar, och
sjelfwa klipporna måste sprängas, och göras
fruktbara. Hafs-stränderna få kånna plog och
lie; och de södre orternas kinkiga växter lära
sig mer och mer, at tåla Swensk luft och Swensk
wintrar.

Jag wet, huru mycket man har emot dessa
nyttiga tiltag; men om de utwidgades, skulle
man få se nyttan: flere och rymligare städer skulle
löra landet til en lustgård; och Rousseau må
haf-

hafwa tio gånger rätt; så måste städerna fredas,
och deras Inbyggare upmuntras.

Runde Stads- och Landtboar förenas; wore
bäst at låta alt bli som det är; men sedan där om
intet hopp är öfrigt; så tror jag, at Landtmanna-
testwernet är så beskaffat, at man ej bör tåla det,
utan försöka, at byta sig til Äkermän för Landt-
boar.

Det må klinga så galet det wil; så försäkrar
jag, at Bönder äro mycket rarare på landet, än
i städerna.

Jag känner ej alle Hemansbrukare i landet;
men jag känner en tånelig hoy på min ort: frå-
gar någon, om de äro Bönder, om de äro
Äkermän; så swarar jag med iswer för sannin-
gen, nej, nej, nej: de äro Handlande och Handt-
werkare.

Det sidsa har jag likwål intet emot, om de
ej woro tillika Hemans-äboer. Stråddare,
Stomatäre, Sämssäre, Garfwäre, och de,
som förfärdiga folkets beklädning, må wål Äl-
mogen ha, likså Murmästare, Timberrmän,
Snidkäre, Swarfware, Stomatäre, m. m.
såd Smedar, til och med Urmakäre, följa med;
men hwarför icke Plogmakäre, och flere, som
förfärdiga åker-redskap? Hwarför icke Träs-
gårdsmästare? Doch detta är drågeligt, fast
hemans-bruket blir en bisyssla.

Men handelen öfwergår alt. Wår Nation
är werkeligen den starkaste Handels-Nation i
hela werlden. Det är en konst, at leta up en
enda Bonde i en hel Soken, som ej handlar.

Ingen må tro, at jag här menar den handel, då Bonden säljer sina producter til staden, och köper i stället de waror, han tarfwar; nej, den handelen är den endaste, som felar of: ej heller är jag sådan fiende til land-köp, som många andre. Ewärt om, jag berömer så nyttiga tiltag, allena wi hade Bönder på landet, och wåre Handlande antingen flyttade til städerna, eller bygde nya.

(Forsättning härnäst.)

Swad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Götheborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 29 Augusti,

London	-	-	92 $\frac{1}{2}$	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	82 $\frac{1}{4}$	-	-	M:R R:mt.
Hamburg	-	-	86	-	-	M:R R:mt.

Inkomne äro Skepparne, James Donnie ifrån Camphier med barlast, Jöns Swensson ifrån Nantes med salt och bränwin, William Bruce ifrån Aberdeen, Douve Foris och Joh: han Fred. Coopman ifrån Hamburg med barlast, Lars Tigerman ifrån Nantes med salt och packhus-gods, Fredrich Laurens och Bigt Jans-
sen

sen ifrån Amsterdam med tunne-band, George Kerr ifrån Berwik med barlast, Salomon Lundberg ifrån Cagliari och Marstrand, Peter Åkerstedt ifrån St. Ubes med salt, David Ers-
Fine ifrån Crail, och Robert Leslie ifrån Alloo-
way med fyrkol, Clas Harmens ifrån Amster-
dam med tunne-band, Christian Månsson ifrån
St. Ubes med salt, item Robert Holliday ifrån
Dublin med barlast.

Utgångne äro Skepparne, Olof Höök til
Irland, Hinrich Holsteter til Hull, Samuel
Calisbury til Lestwerpol, och Alexander Stein
til Leith, med järn och bräder.

Små Kyrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro, ifrån den 23
til den 29 dennes, födde 2 Gosse och 3 Flickor-
barn: Stomatären, Cornelius Norberg, dödd
af lungfot, och i barn, af slag.

I Dyiska Församlingen födt i barn.

I Kronhus-Församlingen födde 2 barn:
Döde Hr. Capitainen och Riddaren Hesteskos
Fru, Brita Lovisa Adelheim, efter barnsbörd,
och 2 barn.

Kundgörelser.

Hans Maj: Konungen i Dannemark har,
under den 19 Januarii, Allernådigt för godt
funnet, at, til detta årets slut, prolongera det,
under den 30 Dec. 1762, utfärdade Rappels-
och

och General-Pardons-Patent, för alla ifrån
DesRiken och Länder undanvefne och uteblifne
Sjömän, samt de af Land-Milicen och andre
som för någon grof misgärning deserterat
med uttryckelig Allernådigt tilläggnung, at våress
de sig, inom 1764 års slut åter insinna, och
sig i Hans Maj:ts tjenst enrullera låta, skola de
åga frihet at engagera sig, antingen wid Land-
Milicen, eller Sjö-Staten; men de, som sig
icke inom besagde tid inställa, ej eller något om
sin återkomst annåla, skola då de ertappas, all-
varligen straffas.

Om större eller mindre parti fyrkantige, och
på finbladig såg skurne, granbjelkar, af hwar
jehanda längd och storlek, skulle åstundas; och
erhåles hos Herr Olisch underrättelse, hwar de
kunna fås, samt om pris och storlek.

Franskt fenster-glas i forgar finnes til köp
hos Fru Söderberg.

Et mynt-cabinet af ek, wäl gjordt, och be-
stående af mer än 800 Swenska mynt, utom
100 utlånstke, fundne i jorden, uti Dalarne och
på Gottland, hwaribland åtskilliga rara mynt-
sorter, är til köps; underrättelsen fortsättes
mundteligen.

Efterlyses en liten brun hynda, med hwita
ben, och hwit stjerna på nosen, hwit om halsen
och hwit ytterst uppå hjerten, som förleden Mån-
dag, utur et hus wid tillä Torget, bortkommet;
den som samma tillrätta ställer, har hederlig
wedergålnung at undfå.

* * * *

Bothborgska Becko-bladet.

Lördagen, den 8 September, 1764.

Ytterligare fortsättning om Städer.

Wår landsort är just icke så wida kommen
med handel, som andra. Man kan så
dyrbara waror af almogen på sina ställen, som
kostat Riket ingen ting; och den handelen bor-
der wist upmuntras. Åstwen så berättas, at man
på landet får win, Franska brännwin, kläden
och allahanda tyg för mycket bättre köp, än i
städerna; det tyckes icke heller wara så galet.
Man kunde likaledes hoppas, at folket skulle sin-
ningen tiltaga i nyttiga speculationer, om icke det
lapriet, som heter åkerbruk, wore dem til hinder.

Herrar Stor-Handlare! Jag skulle taga
mig watten öfwer hufwudet, om jag böde til at
beskrifwa alla af eder brukade tiltag; jag kom-
me dock lättare ut därmed, än med almogens
oräknelige handels-grenar.

Jag wil försöka at bryta isen. Blir min be-
skrifning ofullkomlig; så kan jag dock påstå den
hedren, at waret den förste, som skrifwet i det
ämnet.

N n

I.) Hå